

Stockholm den 24 april 2017

R-2017/0612

Till Finansdepartementet

Fi2016/03965/S1

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 22 mars 2017 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Utkast till lagrådsremiss Förändrade skatteregler för delägare i fåmansföretag såvitt avser avsnitt 5.2, 5.3, 5.7 och 5.8.

Sammanfattning

Advokatsamfundet avstyrker i huvudsak de remitterade förslagen, då dessa innebär ytterligare skärpningar i förhållande till de förslag som lämnades av utredningen.

Kapitalandelskrav

Av promemorian framgår att regeringen bedömer att 3:12 reglerna bör förändras i syfte att begränsa möjligheterna till skattemässig inkomstomvandling, minska spänningarna mellan inkomstlagen tjänst och kapital samt öka neutraliteten i skattesystemet. Regeringen menar att det vid utformningen av reglerna bör vara en bra balans mellan syftet att förhindra inkomstomvandling och vikten av fortsatt goda skattemässiga villkor för företagande och entreprenörskap.

Advokatsamfundet delar regeringens bedömning avseende syftet med ett justerat regelverk. Mot den bakgrunden avstyrker Advokatsamfundet förslaget att endast formellt och inte reellt ta bort kapitalandelskravet om fyra procent. Regeringens förslag innebär att delägare med aktieinnehav som understiger fyra procent ska tillämpa en särskild, och jämfört med förslaget i övrigt, kraftigt sämre löneunderlagsregel. Detta är i uppenbar strid med syftet bakom förslaget.

Det ska uppmärksammas att Advokatsamfundet redan vid införandet av kapitalandelskravet på fyra procent var starkt kritiskt mot denna regel och förutsåg negativa tröskeleffekter. Dessa innebar att företag med upp till 25 likaägande aktieägare kunde

erhålla betydande skattefördelar inom 3:12-systemet, i förhållande till företag med 26 likaägande aktieägare. Således en skatteregel i direkt strid med önskemålet om ökad neutralitet i skattesystemet.

Regeringens nya förslag innebär att dessa tröskeeffekter behålls. Tröskeln innebär att företag med upp till 25 likaägande aktieägare behåller sina skattefördelar, jämfört med företag med 26 eller fler likaägande aktieägare. Detta leder till att konkurrensen riskerar att snedvridas genom att det blir mer attraktivt att vara delägare i ett företag med färre delägare, än i ett med många delägare. Utöver nämnda situationer med likaägande aktieägare innebär förslaget även att större privatägda koncerner också får svårigheter att sprida ägandet till anställda, då dessa sällan eller aldrig har ekonomiska möjligheter att förvärva andelar för att komma över tröskeln på fyra procent. Detta då skattesystemet struktureras för att påtagligt missgynna sådant mindre ägande.

Sammantaget innebär regeringens förslag att avkastningen på investeringar i privatägda företag, för små ägare, skattemässigt i praktiken ska beskattas som lön, medan de med stora ägarposter ska beskattas i inkomstslaget kapital. Detta trots att ägarna – pro rata tar samma ekonomiska risk och erhåller samma avkastning per aktie. Detta undergräver trovärdigheten i systemet och missgynnar den positiva effekt, som det innebär att sprida ägande i företag till anställda, jämfört med att ägandet enbart koncentreras till några få.

Kapitalandelskravet ska i stället ersättas med ett neutralt och individuellt löneunderlag, som ger en likabehandling oavsett antal aktieägare. Advokatsamfundet avstyrker därför förslaget.

Det lönebaserade utrymmet

Advokatsamfundet avstyrker den föreslagna trappan för beräkning av det lönebaserade utrymmet.

Denna del av förslaget skapar ytterligare komplexitet i ett redan komplext regelsystem, som dessutom öppnar upp för kortsiktiga justeringar i trappan. Detta är något som motverkar entreprenörskap och risktagande, då dessa förutsätter enkla och stabila regler.

Därtill missgynnar denna del av förslaget även den positiva effekt som det innebär att sprida ägande i företag. Detta eftersom det individuella lönebaserade utrymmet delas upp i individuella ”trappor”. Om en försämring skulle vara nödvändig är det bättre att behålla nuvarande system med en rak procentsats, som då i stället sänks från dagens 50 procent till exempelvis 40 procent.

Höjning av takbeloppet

Takbeloppet syftar, något förenklat, till att säkerställa att kapitalinkomster inte ska beskattas som lön (jfr prop. 1990/91:54 s. 223). Ett syfte med detta borde vara att skapa legitimitet för ett komplext och administrativt betungande regelverk, som riktar sig till

ägare av små och medelstora företag. I utkastet till lagrådsremiss anges endast att det finns skäl att höja takbeloppet. Några skäl till förslaget redovisas emellertid inte. Att endast höja takbeloppet, utan att samtidigt noga redovisa skälen för höjningen, undergräver 3:12-reglernas legitimitet. Utgångspunkten måste i stället vara att regelverket i så stor omfattning som möjligt ska vara neutralt med avseende på antalet delägare och verksamhet. Advokatsamfundet avstyrker därför förslaget att höja takbeloppet.

Komplext regelsystem

Det bör påpekas att 3:12-systemet har kommit att bli svåröverskådligt och komplext. Denna komplexitet hämmar entreprenörskap och leder i stället till osäkerhet om hur regelsystemet ska tillämpas och inte sällan till skatteprocesser mellan Skatteverket och företagaren. Småföretagaren har ofta begränsade förutsättningar att tillvarata sin rätt, vilket under senare tid lyfts fram i media. Mot den bakgrunden vore det önskvärt om det tillsattes en bredare utredning med uppdrag att förenkla 3:12-systemet, som gör det möjligt för mindre företag och dess ägare att få del av de fördelar som regelsystemet syftar till.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg